

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ
NEW BULGARIAN UNIVERSITY

Лекция № 11

Стандарти за композиция на научни трудове

Проф.д-р Живка Винарова,д.м.н.

Важното определение

- *Науката е система от истинни знания, теоретично систематизирани и логически изложени в доказуеми твърдения.*

(истинни - доказани в практиката, в опити)

- **НАУЧНИЯТ ТРУД** е основен носител и метод за презентиране и разпространение на такива научни постижения.
- Той, като стандарти за композиране, оформление и представяне, е днешната ни тема на интереси.

Цел и Задачи

- **Нашата цел**
- Описание процесите на структуриране и презентацията на резултати от човешки труд, които отговарят на посоченото определение. Научният труд е основното избрано средство за научна комуникация.
- **Нашите задачи**
- Описание на научната информация и постинформационни продукти, които са обект на обмен, в избран стандартизиран вид - готов за публикация
- Мотивация избора на конкретен вариант за научна комуникация и форма на презентация от автора(ите).

Научният труд - КОМПОЗИЦИОННИ СТАНДАРТИ НА СТРУКТУРИРАНЕ СЪДЪРЖАНИЕ И ПРЕДСТАВЯНЕ

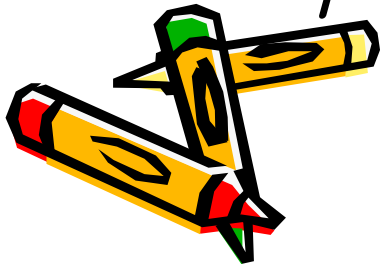

- Авторски подходи и решения за съдбата на научното постижение:
 - А) то като изследователско произведение
 - Б) то като форма на представяне
 - В) то като обект на валидни методи за експертна оценка/ рецензиране/допускане за публикуване
 - Г) то като пазарен продукт(?)
 - Д) директно към експертна общност / или през посредник
 - Е) връзка с институции

Решение за публикация

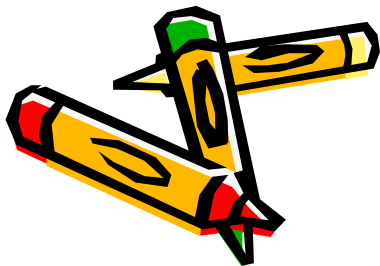
- *Скритото знание (имплицитно) в науката има уникална роля при "мозъчни атаки". Авторите избират да инвестират "в себе си" и решават динамично "споделянето"*
- *Ако процесът на екстравертно разпространение е предпочетен, тогава следват няколко избора и някои ограничения, както са посочени по-долу:*

Трудните избори на автора

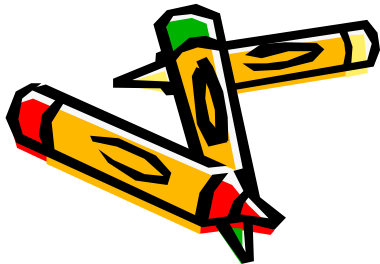

1. Какъв носител за публикуване : хартиен / електронен / мултимедията като нов вид изкуство
2. Каква форма за публикуване
 - а) Самостоятелно
 - А.1) – като статия (обзорна, редакционна) в различни издания (списание, рецензирано списание - peer-reviewed, Сборник, доклад на конференция и в нейно издание), резюме, постер, структуриран реферат , експериментални резултати
 - А.2) като цялостна творба – докторска теза, монография, хабилитационен труд
 - б) Като елемент от дидактическо издание – част от Учебник, Учебна тетрадка, Ръководство, Компендиум Навигатор(Пътеводител)и др.

Мотиви за публикация (за научния труд)

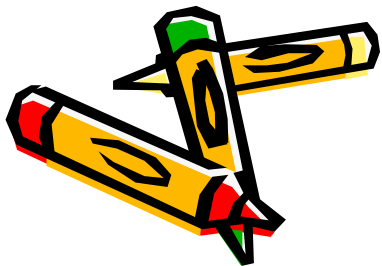
- Значимост на темата
- Репутация на авторите
- Репутация на списанието (импакт ф-р)
- Необикновен ход на изследването, като повод за коментари
- Разлики и несъвпадения в получени/очаквани и планирани резултати
- Интерпретационни схеми, които са иновативни, конфликтни и атакуват вече приетите като "истинни" или "добри практики"
- Планирано кариерно израстване-изискуеми показатели и форми на представяне

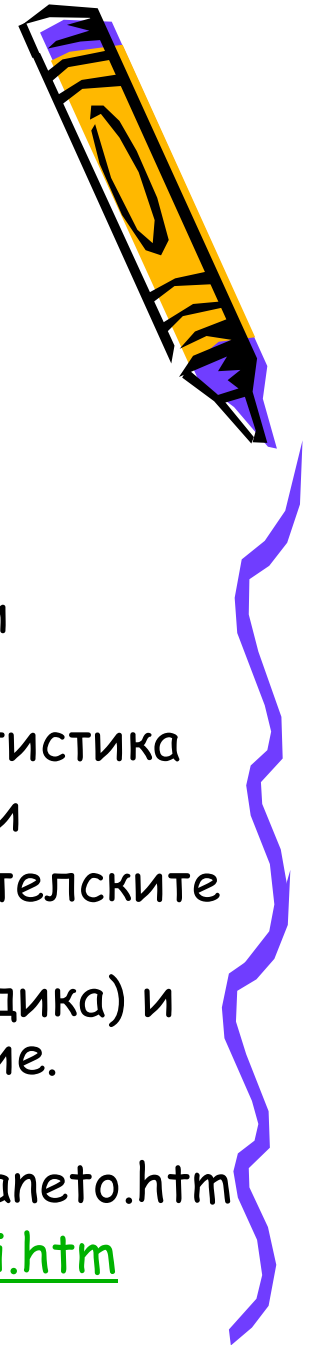
Стандартно съдържание на научния труд

- 1) Теоретични идеи и техни реализации изключителните постижения - концепции, доктрини и нови научни направления - големите открития в наукознанието
- 2) Практически компоненти и резултати - собствени (оригинални) изследвания: експерименти, анкети, наблюдения и регистрации (проспективни и ретроспективни) статистически изследвания в реално време или от архивни документации, компютърни регистрации, разработки и програмни реализации

Съставни части, стандартно приети като "добра практика"

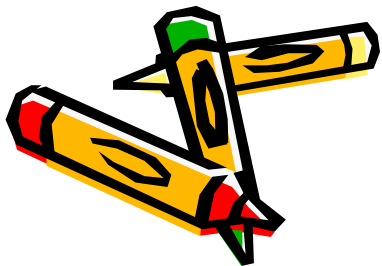

- а) **Увод** в темата - цел и задачи, избрани изследователски методи
- б) **Изложение**
 - избрано конкретно решение
 - реализация - описание на експеримент (или оригинално изследване)
 - резултати, тестване, внедряване, изходи, статистика
 - анализи, сравнителни анализи и метаанализи
- в) **Заключение интерпретация** на изследователските методи: анализ / синтез / моделиране и на представения експериментален метод (методика) и доказателствен материал, оценка и обобщение.
- г) **Извори и източници**
 - <http://liternet.bg/publish9/atotomanova/citiraneto.htm>
 - <http://liternet.bg/publish9/eangelova/otgovori.htm>

Доказване на постигнатото (1)

- Манифестиране на научна аргументация, с използване на избрана (възможна) алтернативна на изложената теза. Версията теза/антитеза е любима на топ-експертите и гарантира много високо качество на научната публикация (труд).

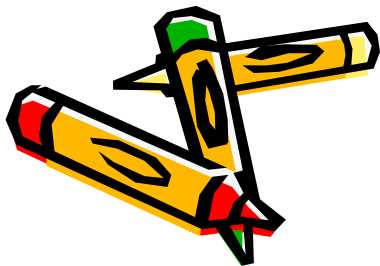
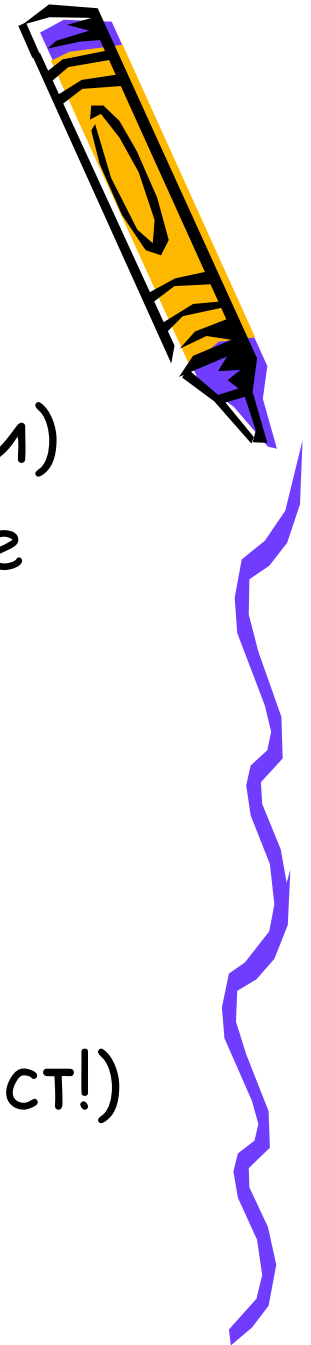
Доказване на постигнатото (2)

- Подреждат се доказателствата като "достъпна група от данни, факти и информация, показващи дали едно мнение или предложение е вярно или действително, за да се подкрепи някакво действие". Следва тяхното критично оценяване за валидност и полезност.

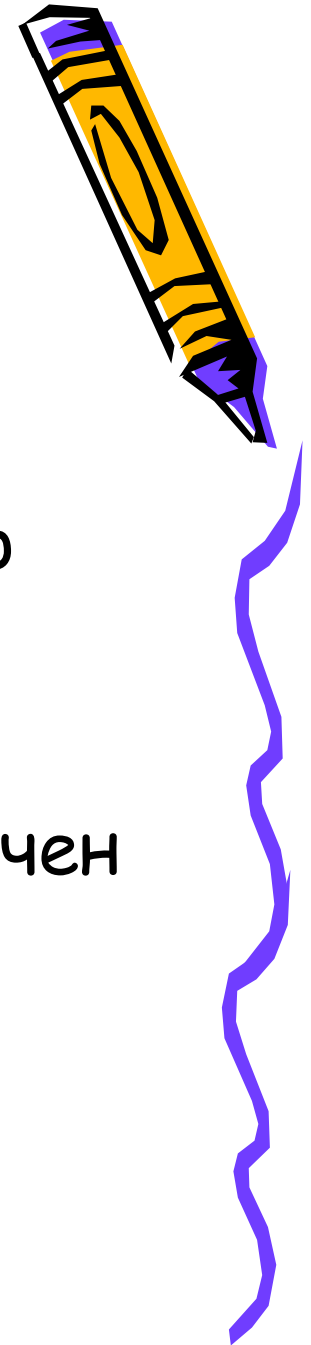
Йерархия на доказателствата

- (7) Систематични обзори(метаанализи)
- (6) Контролни рандомизирани тестове
- (5) Кохортни проучвания
- (4) Проучвания "Случай /Контрола"
- (3) Срезови проучвания
- (2) Описание на отделен казус
- (1) Мнение на авторитети (субективност!)

Характеристика и роля на научния труд

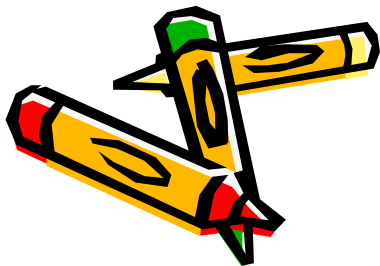
- Може да има потвърдителен характер
- Може да има за цел да оспори и отхвърли вече направеното
- Може да има критичен характер, насочен само към някаква отделна позиция
- Може да има дискуссионен характер

Рецензиране на научната продукция за публикуване в списание (примерен вариант)

- Оценяване I група
- 1. Темата е готова за публикуване
- 2. Данните и посочените експериментални и други резултати са от международен интерес и значимост
- 3. Данните и анализите съдържат реална /утвърдена и / или потвърдителна научна информация
- 4. Теорията и изследователските методи са подходящи и уместно приложени
- 5. Заключениета са коректно интерпретирани
- 6. Информацията е използвана за заключения и доказателства по правилен начин

Рецензиране на научната продукция за публикуване в списание (примерен вариант)

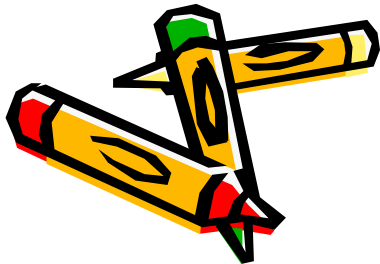
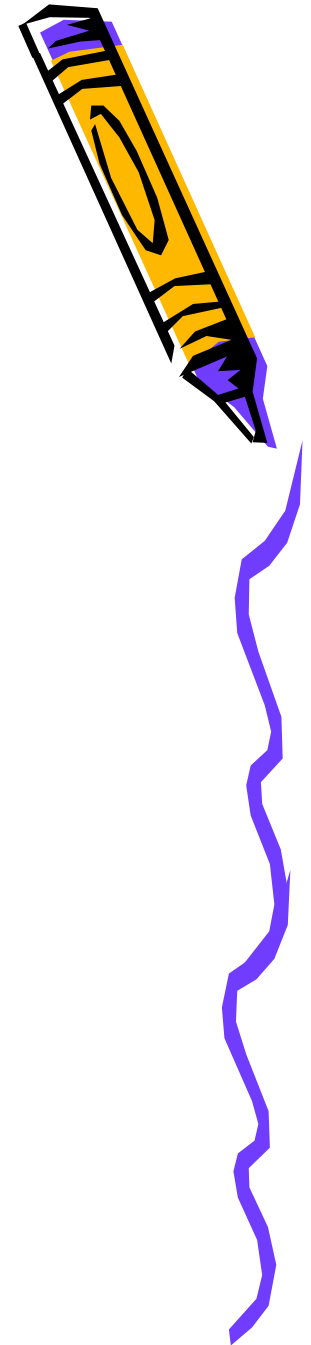

Оценяване II група
1. Резюме
2. Разпределение на текста в частите и композиране
3. Достъпност и лесна навигация в текста
4. Обхват, обем по регламент
5. Заглавие – оформление и титли на автора
6. Фигури и таблици в текста
7. Терминологичен апарат и неговата употреба
8. Форматиране на текста

Заключения на рецензентите

- Заключение:
- Да се публикува
- С малки поправки
- С големи поправки
- Стопира се - отхвърля се публикуването

Оценката на научния труд от четящите го е свързана с ясни отговори :

- Какви са резултатите?
- Ще ми помогнат ли на мен и защо?
- Валиден ли е и защо методът на проучването? Част ли е от цялостна методика? Приложим ли е на друго място?
- Как са доказани резултатите и валидни ли са? А как са представени?
- Какъв е дизайнът на проучването?
- За пръв път ли срещам темата и метода?

Достъпни платформи с научна информация

- Платформи с пълнотекстови бази данни
- 1. [Science Direct](#)
- Пълнотекстова база данни, която съдържа над 2000 списания от областите: Физически и инженерни науки - химия, науки за земята, физика и астрономия, математика, инженерни науки; Науки за живота - селскостопански науки, **биология**, биохимия, генетика и молекулярна биология, науки за околната среда, имунология и микробиология, неврология; **Здравеопазване** - медицина и стоматология, фармакология, токсикология и фармацевтични науки, ветеринарни науки и ветеринарна медицина; Социални науки и хуманитаристика - изкуство и хуманитарни науки, бизнес, мениджмънт и счетоводство, икономика, иконометрия и финанси, **психология**, социални науки.

Платформи с пълнотекстови бази данни:

- 2. ProQuest
- Най-голямата онлайн пълнотекстова база от данни на информационния пазар, която включва повече от 11250 заглавия на документи, като над 8400 заглавия са с пълен текст. Тематично покрива над 160 предметни области: бизнес и икономика, **медицина и здравеопазване**, новини и световни събития, наука, образование, техника, хуманитарни и социални науки, психология, литература, право и др. Освен научни списания в нея се индексират и предоставят с пълен текст над 400 вестници, повече от 30000 пълнотекстови дисертации в различни области на знанието и близо 9000 маркетингови проучвания на пазара в 40 държави.

Платформи с рефератни бази данни

- 1. [ISI Web of Knowledge](#)
- Web of Science: достъп до световната водеща научна литература в областта на естествените, социалните науки, изкуство и хуманитаристика.
- MEDLINE® (1950-present) - водеща база от данни в света в областта на медицината и сродните науки, създадена от Националната библиотека по медицина на САЩ.

Платформи с рефератни бази данни

- 2. Scopus
- Уникална база данни, съдържаща реферати и библиографии от над 15 000 списания, осигурява широко интердисциплинарно покритие. Обхваща областите: Обществени науки, Медицински науки, Физика, Социални науки, а от 2009 г. е бѐде добавена и рубриката Изкуства и Хуманитаристика.

Платформи с рефератни бази данни

- 3. Embase - само за институции от областта на медицинските науки
- Библиографска база данни в областите биология, биомедицина и фармация. Съдържа над 11 млн документални записа от 1974 г. Индексира 5 000 списания по биомедицина от 70 страни.

Платформи с рефератни бази данни

- 4. Engineering Village - само за институции от областта на техническите науки
- Платформа за доставка на информация в областта на инженерните науки. Обхваща следните бази данни: Compendex™; Engineering Index Backfile; Inspec®; NTIS Database; Referex Engineering.

Стандарти за композиция на научни трудове

Благодаря Ви за
вниманието!

Проф.д-р Ж. Винарова, д.м.н.

